

Nieuwsbrief paard februari 2019

Diarree en fertiliteitsbegeleiding

Diarree bij het paard

Diarree is een regelmatig voorkomend probleem bij paarden. Er zijn vele oorzaken voor diarree en daarmee ook vele diagnose- en behandelmogelijkheden. In deze nieuwsbrief worden de meest voorkomende oorzaken en behandelopties besproken.

Oorzaken

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen acute en chronische diarree. Daarnaast is het belangrijk of er nog andere symptomen zijn, en of het paard ziek (koorts, niet eten etc) is.

Hieronder de meest voorkomende oorzaken voor diarree bij het paard. Natuurlijk zijn er nog meer oorzaken, maar deze komen veel minder vaak voor. Een aantal van de oorzaken zullen we nader bespreken, omdat wij deze het meeste zien in de praktijk.

Acute diarree

- ❖ *Bacteriën: Salmonella & Clostridium*
- ❖ *Antibiotica gerelateerde diarree*

Als een paard antibiotica heeft gekregen, voor bijvoorbeeld een wond of een luchtwegprobleem, kan er diarree ontwikkelen. Het is belangrijk direct contact op te nemen met de dierenarts wanneer dit gebeurt.

- ❖ *NSAID toxiciteit*

Als een paard pijnstillers/ontstekingsremmers zoals Inflacam, Metacam of Equipalazone krijgt, kan dit voor irritatie van het maag/darm slijmvlies zorgen. Deze irritaties of ulceraties kunnen dan weer leiden tot diarree.

- ❖ *Parasieten*

Diarree door een worminfectie komt meestal voor bij jonge paarden. Meestal wordt dit veroorzaakt door de rode bloedworm. Paarden zijn dan vaak ernstig ziek en hebben waterdunne diarree. Therapie door middel van infusen is vaak nodig. Om dit te voorkomen dient een jong paard voldoende ontwormd te worden.

Chronische diarree

- ❖ *Dieet gerelateerd*

Het dieet heeft een grote invloed op de kwaliteit van de mest. Abrupte voerovergangen kunnen leiden tot koliek of diarree. Ook is het belangrijk voldoende ruwvoer te geven ten opzichte van krachtvoer. Als u (runder)kuil geeft met veel suikers, kan dit ervoor zorgen dat bacteriën in de darm gaan overgroeien en veel gas produceren. Dit kan ook weer leiden tot koliek of diarree.

- ❖ *Gebitsprobleem*

Paarden met een slecht gebit, kunnen hun voedsel niet goed kauwen. Dit kan komen door diastasen, haken of bijvoorbeeld een losse kies. Hierdoor kunnen paarden diarree krijgen. Laat regelmatig het gebit van uw paard controleren en eventueel behandelen, om dergelijke problemen te voorkomen.

- ❖ *Zand*

Als een paard veel zand in de darm heeft, kan dit schuren tegen de darmwand en voor diarree zorgen. Is er een verdenking op zand, kunnen wij mestonderzoek doen om te kijken of het zand ook

in de mest aanwezig is. Dit is echter geen 100% diagnose voor zand, het kan ook zijn dat er weinig zand in de mest zit, maar er wel veel in de darm zit.

Behandeling: om het zand uit de darm te verwijderen zijn er verschillende middelen beschikbaar. Bij ons in de praktijk hebben wij Synovium Sand Oil en Puur Psyllium. Dit vormt een slijmerige substantie die het zand 'meeneemt' naar buiten.

- ❖ *Parasieten*

Laat regelmatig de mest van je paard onderzoeken op wormen, en ontworm dan ook indien nodig.

- ❖ *Inflammatory Bowel Disease (IBD)*

- ❖ *Oorzaken buiten het maagdarmkanaal (nierprobleem, hartprobleem, leverprobleem)*

- ❖ *Chronische salmonellose*

Diagnose

Als er in het mestonderzoek bij ons in de praktijk (wormeieren en zand) geen afwijkingen worden gevonden, kunnen wij de mest opsturen naar het laboratorium. Hier kan een kweek gedaan worden op verschillende bacteriën en schimmels.

Soms geeft bloedonderzoek ook veel informatie. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een paard door langdurige diarree een tekort aan eiwit krijgt, omdat hij/zij deze verliest met de mest. Ook kunnen we kijken naar een ontstekingsbeeld of andere oorzaken voor diarree.

Conclusie

- ❖ Indien een paard acute diarree heeft en ziek is, neem direct contact op met je dierenarts!
- ❖ Zorg voor goede voeding, geef altijd genoeg ruwvoer ten opzichte van krachtvoer
- ❖ Voerverandering rustig doorvoeren
- ❖ Laat het gebit van uw paard regelmatig controleren en/of behandelen
- ❖ Laat min. 2x per jaar mestonderzoek op wormeieren en zand uitvoeren en ontworm uw paard indien nodig
- ❖ Indien een paard bekend is met zandproblematiek, geef het paard regelmatig een kuur psyllium/zandweg/sand oil

Fertiliteitsbegeleiding

Cyclus merrie

De cyclus van een merrie duurt gemiddeld 21 dagen. Er gaan follikels (eiblaasjes) groeien in de ovaria (eierstokken). Hormonen zorgen ervoor dat een merrie hengstig wordt. Deze hengstigheid duurt ongeveer 5-7 dagen.

Op het hoogtepunt van de hormoonproductie springen er één of meer follikels: de eisprong (ovulatie). Hierdoor komt het eitje dat zich in het eiblaasje bevindt, vrij. Het eitje komt in de eileider en wanneer de merrie op tijd is gedekt, kan daar de bevruchting plaatsvinden. Na ongeveer zes dagen komt de bevruchte eicel in de baarmoeder terecht. De hengstigheid neemt nu af.

In de eierstok blijft een restant (ook wel het gele lichaam genoemd) van het gesprongen eitje over. Dit produceert het hormoon progesteron. Dit hormoon maakt het lichaam van de merrie klaar om een eventuele dracht te accepteren. Vindt er bevruchting plaats, dan zal het embryo zich in de baarmoeder nestelen en verder ontwikkelen. Vindt er geen bevruchting plaats, dan zorgen hormonen uit de baarmoederwand ervoor dat het gele lichaam verdwijnt en er zich weer nieuwe follikels gaan vormen waardoor de hele cyclus weer opnieuw begint.

Wil je je paard laten dekken?

Door middel van echografie kunnen wij bekijken wanneer het beste moment is om uw merrie te insemineren of te laten dekken. Als een paard zich niet hengstig laat zien, kunnen wij dit in de gaten houden door middel van regelmatige controle van de eierstokken met behulp van echografie. Indien nodig gebruiken wij hormoontherapie om een paard hengstig te spuiten of een ovulatie op te wekken.